

Araç, Sistem, Aksam ve Ayrı Teknik Ünitelerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin İdari Şartlar Hakkında Yönetmelik (AB/2022/163) (13.03.2025 t. 32840 s. R.G.)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğın amacı; araçların, sistemlerin, aksamların ve ayrı teknik ünitelerin piyasa gözetimi ve denetimi için ortak kriterlere, rapor formatlarına ve sunulacak bilgilere ilişkin hükümler ile bunların uygulanmasına ait usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik; 19/4/2020 tarihli ve 31104 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tıp Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858) (AB/2018/858 Yönetmeliğı) kapsamında yer alan araçlar, sistemler, aksamlar ve ayrı teknik üniteler için geçerlidir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesine, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliğı ve Teknik Düzenlemeler Kanununun 4 üncü maddesine ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 388 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğın amaçları bakımından, Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tıp Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)’in 3 üncü maddesinde yer alan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM İdari Gereklilikler

Uygunluk doğrulama kontrollerinin yeterli ölçeğini oluşturmak için kriterler

MADDE 4- (1) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından gerçekleştirilen araçlar, sistemler, aksamlar ve ayrı teknik ünitelerin uygunluk doğrulama kontrollerinin yeterli ölçeğı aşağıdaki kriterlere göre belirlenir:

- a) Bir önceki yıl Türkiye’de tescil edilen araçlar üzerinden gerçekleştirilen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünite belge kontrollerinin sıklığı.
- b) AB/2018/858 Yönetmeliğının 8 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen gereklilikler dikkate alınarak belirlenen yıllık test sayısı.
- c) Tehlikenin ortaya çıkma riskine ve olasılığına dayalı olarak AB/2018/858 Yönetmeliğının EK II’sinde listelenen mevzuatın tehlike sıralaması.
- ç) Türkiye’de bir önceki yıl, marka ve ticari ada göre ilk tescili yapılan araçların sayısı.
- d) Son üç yıl içinde araçların marka ve ticari adı başına doğrulanmış şikayetler.
- e) Son üç yılda Forumda paylaşılan bilgiler.
- f) 9 uncu maddede belirtilen gereklilikleri karşılayan, son üç yıl içinde üçüncü taraflarca yayımlanan test sonuçları.
- g) Tescilli araç sayısına tahsis edilen testlerin yüzdesi ve rastgele örnekleme tahsis edilen testlerin yüzdesi.

Planlanan piyasa gözetimi ve denetimi kontrollerine ilişkin gözden geçirme raporu formatı

MADDE 5- (1) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu her yıl AB/2018/858 Yönetmeliğının 8 inci maddesinin altıncı fıkrasında

atıfta bulunulan planlı piyasa gözetimi ve denetimi kontrollerine ilişkin gözden geçirme raporunu bu Yönetmeliğin EK I'inde belirtilen formatta hazırlar. Hazırlanan rapor, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından Foruma sunulabilir.

Uygunluk doğrulama kontrolleri sonrasında elde edilen bulguların rapor formatı

MADDE 6- (1) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu her iki yılda bir AB/2018/858 Yönetmeliğinin 8 inci maddesinin yedinci fıkrasında atıfta bulunulan uygunluk doğrulama kontrollerini takiben elde edilen bulgulara ilişkin raporu, bu Yönetmeliğin EK II'sinde belirtilen formatta hazırlar. Hazırlanan rapor, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından her iki yılı takip eden yılda Foruma sunulabilir.

Uygunluğun doğrulanması amacıyla imalatçılar tarafından sunulacak bilgiler

MADDE 7- (1) AB/2018/858 Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi kapsamındaki test ve denetimlerin gerçekleştirilmesini sağlamak ve talep edilmesi halinde Komisyona iletmek üzere piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun talebi üzerine imalatçılar tarafından sunulacak bilgiler aşağıdakileri içerir:

- a) Tip onayı testi sırasında uygulanan test koşullarını doğru bir şekilde tekrarlamak için AB/2018/858 Yönetmeliğinin 30 uncu maddesinde atıfta bulunulan tüm test raporları dâhil olmak üzere, gerekli parametreler, ayarlar ve AB/2018/858 Yönetmeliği ve EK II'sinde listelenen mevzuat uyarınca gerekli test ve kontrolleri gerçekleştirmek için gerekli bilgiler.
- b) 28/12/2021 tarihli ve 31703 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2021/29)'in (SGM-2021/29 Tebliği) EK I'inin İlave 3a'sı uyarınca yardımcı emisyon stratejileri (AES) hakkında bilgiler de dahil olmak üzere, AB/2018/858 Yönetmeliğinin EK II'sinde listelenen mevzuat kapsamında gerekli genişletilmiş bilgi paketleri.
- c) SGM-2021/29 Tebliğinin EK II'sinin 5.9 uncu maddesinde açıklanan emisyonlar açısından araçların test edilmesi için gerekli şeffaflığın test edilmesine yönelik paket.
- ç) Test edilecek her aracın uygunluk belgesinin bir kopyası.
- d) Testleri gerçekleştirmek için gerekli diğer tüm ilgili teknik bilgiler.

Olası uygunsuzlukların testi amacıyla imalatçılar tarafından üçüncü taraflara sunulacak bilgiler

MADDE 8- (1) AB/2018/858 Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinin onuncu fıkrası uyarınca imalatçılar tarafından üçüncü taraflara sunulacak bilgiler aşağıdakileri içerir:

- a) Tip onayı testi sırasında uygulanan test koşullarını doğru bir şekilde tekrarlamak için AB/2018/858 Yönetmeliğinin 30 uncu maddesinde atıfta bulunulan tüm test raporları dahil olmak üzere, gerekli parametreler ve ayarlar ile AB/2018/858 Yönetmeliği ve EK II'sinde listelenen mevzuat uyarınca gerekli test ve kontrolleri gerçekleştirmek için gerekli bilgiler.
- b) SGM-2021/29 Tebliğinin EK I'inin İlave 3a'sı ve 10/1/2014 tarihli ve 28878 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ağır Hizmet Araçlarından Çıkan Emisyonlar (Euro VI) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2013/5)'in EK I'inin İlave 11'i uyarınca AES ile ilgili bilgiler dahil olmak üzere, AB/2018/858 Yönetmeliğinin EK II'sinde listelenen mevzuat kapsamında gerekli genişletilmiş bilgi paketleri.
- c) SGM-2021/29 Tebliğinin EK II'sinin 5.9 uncu maddesinde açıklanan emisyonlar açısından araçların test edilmesi için gerekli şeffaflığın test edilmesine yönelik paket.
- ç) Test edilecek her aracın uygunluk belgesinin bir kopyası.
- d) Testleri gerçekleştirmek için gerekli diğer tüm ilgili teknik bilgiler.

Üçüncü tarafların meşru menfaatleri ile yeterli test imkânlarına erişimlerini ispatlamaları için gereklilikler

MADDE 9- (1) AB/2018/858 Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinin onuncu fıkrası uyarınca kamu güvenliği ya da çevresel koruma alanlarındaki meşru menfaatleri ile yeterli test imkânlarına yönelik başvuru hakkını piyasa gözetimi ve denetimi

kuruluşuna ispatlamak amacıyla, üçüncü taraflar aşağıdaki gereklilikleri sağladığına ilişkin bilgileri piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna sunar. Başvuran üçüncü taraf;

- a) Türkiye yasalarına göre kurulmuş gerçek veya tüzel kişi olmalıdır.
- b) Kamuya ait olmayan ve kâr amacı gütmeyen kuruluş olmalıdır.
- c) Bir aracın, sistemin, aksamın veya ayrı bir teknik ünitenin tip onayı veya tasarımı, imalatı, tedariki veya bakımı sürecine dahil olmamalıdır.
- ç) Ticari sırların ve kişisel verilerin korunması bağlamında gizliliğe uyduklarına, personellerinin, AB ve ulusal tip onayı belgesi ve ekleri ve 8 inci madde uyarınca sunulan veriler de dahil olmak üzere, imalatçılar tarafından sağlanan tüm bilgilerle ilgili olarak mesleki gizliliğe uyduklarını belirten bir beyan sunmalıdır.
- d) İkinci fıkranın gerekliliklerine uygun olarak yeterli test imkanlarına erişimleri olduğunu göstermelidir.

(2) Üçüncü tarafların uygunluk kontrolleri ve testlerine ilişkin yeterli test imkanlarına erişimleri olduğunu piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna ispatlamak amacıyla, bu test imkanlarının aşağıdaki gereklilikleri sağladığını piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşuna sunar. Test tesisi;

- a) Değerlendirdiği, test ettiği veya incelediği aracın, sistemin, aksamın veya ayrı teknik ünitenin tasarım, imalat, tedarik veya bakım sürecine dahil olmamalıdır.
- b) Test ve kalibrasyon laboratuvarlarının yeterliliği için genel gerekliliklere ilişkin EN ISO/IEC 17025:2017 standardında belirtilen gerekliliklere uygun olarak akredite edilmeli ve bu akreditasyonun kapsamı AB/2018/858 Yönetmeliğinin EK II'sinde listelenen mevzuat kapsamında gerçekleştirdiği testleri kapsmalıdır.
- c) Muayene gerçekleştiren çeşitli türdeki kuruluşların çalışmasına ilişkin genel kriterlere ilişkin EN ISO/IEC 17020:2012 standardında belirtilen gerekliliklere göre akredite edilmeli veya alternatif olarak, EN ISO/IEC 17025:2017 standardına göre akreditasyonun amacı, denetim prosedürünü kapsayacak şekilde genişletilmelidir.
- ç) AB ve ulusal tip onayı belgesi ve ekleri dahil olmak üzere 8 inci maddeye göre sunulan bilgiler ve imalatçılar tarafından sağlanan tüm bilgilerle ilgili olarak ticari sırların korunması ve kişisel verilerin korunması bağlamında gizliliğe riayet ettiklerini ve personellerinin mesleki gizliliğe riayet ettiklerini belirten bir beyanname sunmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik, araçların, sistemlerin, aksamaların ve ayrı teknik ünitelerin piyasa gözetimi ve denetimi için işlevsel gereklilikleri belirleyen (AB) 2018/858 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün uygulanması hakkında 7/2/2022 tarihli ve (AB) 2022/163 sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Ekler

- EK-1
- EK-2

EK I

Planlanan piyasa gözetimi ve denetimi kontrollerine ilişkin gözden geçirme raporu formatı(Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından doldurulacaktır.)

Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun adı:

Yetkili kişi (isim, e - posta ve telefon numarası):

Kapsadığı Dönem GG.AA.YYYY - GG.AA.YYYY

Marka (¹):	Ticari ad (²):	Varyant/ versiyon (³)	Aracın veya sistemin, aksamın ve ayrı teknik ünitenin kategorisi (⁴):	Düzenleyici mevzuat (⁵)	Konu(lar) (⁶)	Belge/evrak kontrolleri/ laboratuvar testleri/yol testleri:	Planlanan başlangıç dönemi:	Açıklamalar:

(¹) İmalatçının markası, AB veya Ulusal komple araç tip onayı belgesinin 0.1 numaralı maddesinde belirtilmiştir.

(²) AB veya Ulusal komple araç tip onayı belgesinin 0.2.1 maddesinde belirtilen ticari adı.

(³) Uygulanabilir olduğunda.

(⁴) Araç kategorisi (örn. M1, N1).

(⁵) AB 2018/858 Yönetmeliğinin Ek II'sinde listelenen geçerli düzenleyici mevzuat.

(⁶) AB 2018/858 Yönetmeliğinin Ek II'sinde listelenen geçerli düzenleyici mevzuat konusu.

EK II

Uygunluk doğrulama kontrolleri sonrasında elde edilen bulguların rapor formatı
(Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından doldurulur.)

1. Bilgiler:

Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun adı:

Kapsadığı dönem: GG.AA. YYYY- GG.AA. YYYY

2. Genel: (piyasa gözetimi organizasyonu ve altyapısı)

- Bu sektörden sorumlu bakanlık;
- Yetkili piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun adı ve iletişim bilgileri (adres, elektronik adres(e - posta) ve sorumluluk alanları);
- Otomotiv piyasası gözetim ve denetim personeli sayısı;
- Test kaynakları (kendi veya harici laboratuvar);
- Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun görevlerini bağımsız ve tarafsız olarak nasıl yerine getirdiğine ilişkin açıklama.
-

3. Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun belirlenen risk değerlendirme ilkelerinin açıklaması:

- Belirlenen risk değerlendirme ilkelerinin kısa bir açıklaması;
- Risk değerlendirmesi için kullanılan kriterlere genel bir bakış;
- Ulusal makamlar arasındaki faaliyetlerin etkin koordinasyonu hakkında açıklama;
- ...

4. Önceki planlama döneminde gerçekleştirilen faaliyetlere genel bakış:

- Yılda gerçekleştirilen piyasa gözetimi ve denetimlerinin toplam sayısı;
- Yılda ve araç tipine göre belirlenen uygunsuzlukların sayısı;
- Yılda tespit edilen uyumsuzluklar (geçerli mevzuat/konu) ve uygunsuzluklarda tespit edilen eğilimlere ilişkin özel bilgiler;
- Yıllık olarak belirlenen uygunsuzluklara ilişkin açık düzeltici ve kısıtlayıcı önlemlerin sayısı;
- Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu tarafından her yıl ve mevzuat uyarınca uygulanan para cezalarının sayısı ve miktarı;
- ...

5. Bulgular/analizler:

- Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunun güçlü ve zayıf yönleri (dahili- mikro seviye);
- Piyasa gözetimi ve denetimi kontrolleri yoluyla bulgulara ve uygunsuzluklara dayalı fırsatlar ve tehditler (harici – orta ve makro seviye);
- Alınan dersler (dahili- mikro seviye);
- Alınan dersler (harici – orta ve makro seviyesi);

6. Önlemler ve eylemler:

- Önümüzdeki 2 yıl için planlanan dahili (mikro seviyede) önlemler ve eylemler;
- Önümüzdeki 2 yıl için planlanan harici (orta ve makro seviyede) önlemler ve eylemler;
- ...

7. Açıklamalar:
